

PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU NA PRZYKŁADZIE SPÓŁEK OBJĘTYCH INDEKSEM SWIG80

Wprowadzenie

„Rachunek zysków i strat jest obok bilansu¹ jednym z najważniejszych elementów sprawozdania finansowego”². Przedstawia różne informacje, które pozwalają odpowiadać na pytania: Jaki jest ostateczny wynik działalności gospodarczej danego podmiotu? Jakie czynniki go kształtują?³

¹ Analizę sporu w teorii rachunkowości, który element sprawozdania finansowego jest fundamentalny – bilans czy rachunek zysków i strat przedstawia K. Bareja, *Spór o priorytet w sprawozdawczości finansowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, t. 77(133), s. 19–37.

² I. Olchowicz, A. Tłaczała, *Rachunek zysków i strat*, w: I. Olchowicz, A. Tłaczała, *Sprawozdawczość finansowa według krajowych i międzynarodowych standardów*, Difin, Warszawa 2009, s. 263.

³ M. Gmytrasiewicz, A. Karmańska, *Rachunkowość finansowa*, Difin, Warszawa 2006, s. 582.

Polskie prawo bilansowe narzuca podmiotom rachunkowości określone wzory rachunku zysków i strat, natomiast w MSSF przyjęto bardziej elastyczne podejście, mianowicie jest tylko określony zakres minimalnych pozycji, które powinny być prezentowane w sprawozdaniu z wyniku⁴. Pozostawienie jednostkom znacznej swobody w zakresie struktury i treści sprawozdania z wyniku wpływa jednak negatywnie na porównywalność tych sprawozdań w przestrzeni, czyli między jednostkami. Jak zauważa I. Olchowicz, „brak porównywalności sprawozdań finansowych, czyli nieprzestrzeganie tych samych zasad wyceny oraz prezentacji informacji uniemożliwia dokonywanie oceny sytuacji majątkowej, finansowej czy wyniku działalności”⁵. Wielu autorów uważa, że dwie główne przyczyny zmniejszenia się porównywalności sprawozdań finansowych według MSSF w niektórych obszarach to: przechodzenie od rachunkowości opartej na regułach ku rachunkowości opartej na zasadach oraz zwiększenie zakresu stosowania wartości godziwej w wycenie aktywów i pasywów⁶.

Porównywalność informacji finansowych w przestrzeni można oceniać z dwóch perspektyw. Pierwszą jest porównywalność merytoryczna informacji finansowych, która wynika z przyjęcia określonego podejścia do opisu przedmiotu rachunkowości (kapitału w ujęciu *ex post* i/lub *ex ante*) i w konsekwencji wyboru konkretnej metody jego wyceny, a drugą porównywalność struktury sprawozdań finansowych, czyli aranżacja ujawnień i prezentacja istotnych informacji w sprawozdaniu finansowym⁷. Ocena porównywalności sprawozdań z wyniku z tej drugiej perspektywy będzie stanowiła przedmiot rozważań niniejszego artykułu.

⁴ Zgodnie z MSR 1 informacje o wyniku finansowym spółki mogą przedstawiać w formie odrębnego sprawozdania z wyniku (rachunek zysków i strat) bądź w formie jednej z sekcji w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W niniejszym artykule określenie „sprawozdanie z wyniku” będzie obejmowało zarówno sprawozdanie z wyniku (rachunek zysków i strat), jak również sekcję dotyczącą wyniku finansowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

⁵ I. Olchowicz, *Sprawozdawczość finansowa według standardów krajowych i międzynarodowych*, w: I. Olchowicz, A. Tłaczała, op.cit., s. 39.

⁶ A. Kaczmarczyk, *Użyteczność a wiarygodność informacji sprawozdawczej – kierunki zmian*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2016, Vol. 4, No. 11, s. 127.

⁷ M. Giedroyc, *Porównywalność sprawozdań finansowych w przestrzeni*, w: *Współczesne uwarunkowania sprawozdawczości i rewizji finansowej*, red. J. Krasodomska, K. Świetla, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2015, s. 146.

Problem z porównywalnością struktury i treści sprawozdań finansowych sporządzanych według MSSF dostrzegła już kilka lat temu IASB i prowadzi obecnie prace nad odpowiednimi zmianami. Aktualność tego zagadnienia skłoniła autorkę do analizy struktury i treści sprawozdań z wyniku polskich spółek giełdowych objętych indeksem sWIG80 (małe spółki) i porównanie wyników tej analizy z przeprowadzonym wcześniej badaniem⁸ dla spółek objętych indeksem WIG30 (duże spółki)⁹. Badania w zakresie sprawozdawczości finansowej według MSSF wskazują, że istnieją pewne różnice między dużymi i małymi spółkami¹⁰. Ponadto, niektóre wyniki badań wskazują, że porównywalność sprawozdań finansowych według MSSF może być słabsza między mniejszymi publicznymi spółkami niż między dużymi spółkami tego typu¹¹.

Celem artykułu jest ocena porównywalności struktury i treści sprawozdania z wyniku polskich spółek giełdowych. Do realizacji celu wykorzystano dwie metody badawcze: analizę literatury przedmiotu oraz analizę treści sprawozdań finansowych. Próbę badawczą stanowiły skonsolidowane sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów za 2016 r. spółek notowanych na Głównym Rynku GPW w Warszawie, które wchodziły w skład indeksu sWIG80. W badaniu pominięto spółki z sektora finansowego oraz spółki zagraniczne (siedziba poza terytorium Polski). Przedmiotem analizy było 21 sprawozdań finansowych.

Wyniki tego badania mogą być przydatne zarówno dla użytkowników sprawozdań finansowych, jak i dla instytucji regulujących sprawozdawczość

⁸ E. Łazarowicz, *Ocena porównywalności informacji w sprawozdaniach z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów na przykładzie spółek objętych indeksem WIG30*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2018, t. 97(153), s. 77–98.

⁹ Indeks WIG30 obejmuje 30 największych i najbardziej płynnych spółek z Głównego Rynku GPW, natomiast indeks sWIG80 obejmuje 80 małych spółek notowanych na Głównym Rynku GPW, www.gpw.pl/opisy-indeksow.

¹⁰ Np. J. Aledo, F. Garcia, J.M. Marin, *Optional Accounting Criteria under IFRSs and Corporate Characteristics: Evidence from Spain*, „Revista de Contabilidad-Spanish Accounting Review” 2011, Vol. 14, No. 1, s. 59–85; Ch. Nobes, J. Perramon, *Firm Size and National Profiles of IFRS Policy Choice*, „Australian Accounting Review” 2013, Vol. 23, No. 66, iss. 3, s. 208–215.

¹¹ ICAEW, *The effects of mandatory IFRS adoption in the EU: a review of empirical research*, 2015, <http://www.icaew.com/bettermarkets>, s. 72.

finansową spółek. Ponadto w Polsce dotychczasowe badania odnośnie do struktury i treści sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów były skoncentrowane głównie na całkowitych dochodach, natomiast autorce nie udało się znaleźć badań poświęconych szczegółowej analizie struktury i treści sprawozdania z wyniku (rachunku zysków i strat) według MSSF polskich spółek giełdowych¹².

Wyniki różnych badań zagranicznych dotyczących struktury i treści sprawozdań finansowych według MSSF wskazują, że na świecie spółki stosują różne formaty sprawozdań z wyniku. Sprawozdania te różnią się klasyfikacją kosztów, rodzajami ujawnianych wyników cząstkowych oraz sposobami ich ustalania¹³.

1. Regulacje MSR 1 w zakresie struktury i treści sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów

Jednostki mogą sporządzać jedno sprawozdanie z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów, w którym w dwóch odrębnych sekcjach prezentują wynik finansowy i pozostałe całkowite dochody. Możliwe jest również sporządzenie dwóch sprawozdań – z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów, wówczas pierwsze sprawozdanie poświęcone jest wynikowi finansowemu, a drugie całkowitym dochodom i rozpoczyna się od wyniku¹⁴.

MSR 1 narzuca jednostkom minimalną listę pozycji, które powinny się znaleźć w sprawozdaniu (sprawozdaniach) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów. Mogą natomiast wprowadzać dodatkowe pozycje, grupy pozycji i sumy cząstkowe, jeśli taki sposób prezentacji jest przydatny dla zrozumienia wyników finansowych jednostki¹⁵.

¹² Szerzej: E. Łazarowicz, op.cit., s. 79–82.

¹³ Szerzej: ibidem, s. 82–88.

¹⁴ MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*, w: *MSSF 2016*, SKwP, IFRS Foundation, Warszawa 2016, par. 10A.

¹⁵ Ibidem, par. 81A–85.

Niektóre informacje o przychodach i kosztach mogą przedstawiać w sprawozdaniu (sprawozdaniach) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów lub w informacjach dodatkowych¹⁶.

Informacje o kosztach podstawowej działalności operacyjnej jednostki powinny prezentować w układzie porównawczym (rodzajowym) albo kalkulacyjnym (funkcjonalnym), w zależności od tego, która forma prezentacji dostarcza informacji, które są wiarygodne i bardziej przydatne. Podział kosztów jednostki mogą przedstawiać w sprawozdaniu (sprawozdaniach) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów lub w informacjach dodatkowych, i zachęca się je do prezentowania takiej klasyfikacji¹⁷. W MSR 1 podana jest przykładowa lista pozycji dla kosztów w obu układach¹⁸ z pewnymi minimalnymi wymaganiami. W przypadku prezentacji kosztów w układzie kalkulacyjnym jednostki powinny ujawnić co najmniej koszt własny sprzedaży oddzielnie od innych kosztów oraz powinny dodatkowo ujawnić informacje o kosztach w układzie porównawczym, w tym koszty amortyzacji i koszty świadczeń pracowniczych¹⁹. Jeśli jednostki wybrały prezentację kosztów w układzie porównawczym, to nie muszą dodatkowo ujawniać informacji o kosztach w układzie kalkulacyjnym. Ponadto w przypadku prezentacji przez jednostki kosztów tylko w układzie porównawczym MSR 1 nie określa pozycji kosztów, które jednostki muszą obowiązkowo przedstawiać w sprawozdaniu finansowym.

2. Analiza struktury i treści sprawozdań z wyniku polskich spółek giełdowych

W badaniu uwzględniono skonsolidowane sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów za 2016 r. spółek giełdowych objętych indeksem sWIG80. Z tych 80 spółek wyłączono instytucje finansowe, spółki zagraniczne

¹⁶ Szerzej: *ibidem*, par. 97–98.

¹⁷ *Ibidem*, par. 99–100.

¹⁸ *Por. ibidem*, par. 102–103.

¹⁹ *Ibidem*, par. 103–104.

i spółki, które sporządzały tylko jednostkowe sprawozdania finansowe, natomiast nie sporządzały skonsolidowanych sprawozdań. Po tych wyłączeniach pozostało 61 spółek, z których losowo wybrano 21, tj. taką samą liczbę, jaka była uwzględniona we wcześniejszym badaniu autorki dotyczącym spółek giełdowych z WIG30²⁰.

W niniejszym badaniu analizowano 21 sprawozdań finansowych następujących spółek: 11bit Studios, Agora, Alchemia, Asseco South Eastern Europe, Ci Games, Elemental, Famur, Impexmetal, Kopex Group, Livechat Software, Mangata, Mennica Polska, Mlp Group, Polenergia, Polnord, Polski Holding Nieruchomości, Fabryka Farb i Lakierów Śnieżka, Tim, Ursus, Vistula Group, Wp Holding.

Analizowano następujące zagadnienia dotyczące struktury i treści sprawozdań z wyniku²¹:

- liczba sprawozdań z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów,
- klasyfikacja kosztów podstawowej działalności operacyjnej,
- zakres informacji o kosztach w układzie rodzajowym w informacji dodatkowej,
- wyniki cząstkowe w ramach działalności operacyjnej dla kalkulacyjnego układu kosztów,
- sposób ujęcia odpisów aktualizujących zapasy oraz odpisów aktualizujących niefinansowe aktywa trwałe,
- rodzaje kosztów według rodzaju prezentowane w sprawozdaniu finansowym,
- wyniki cząstkowe, które nie są wymagane przez MSR 1,
- miejsce pozycji „Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć”.

Jak wynika z tabeli 1, większość badanych spółek (2/3) wybrało wariant dwóch sprawozdań, gdzie pierwsze sprawozdanie dotyczyło wyniku finansowego, a drugie – innych całkowitych dochodów.

²⁰ E. Łazarowicz, op.cit., s. 88.

²¹ W analizie sprawozdań spółek z indeksu sWIG80 uwzględniono takie same zagadnienia, jak w badaniu sprawozdań z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów spółek z WIG30 – ibidem.

Tabela 1. Prezentacja wyniku i pozostałych całkowitych dochodów
– analiza ogólna

Sposób prezentacji wyniku finansowego i pozostałych całkowitych dochodów	Liczba jednostek
Jedno sprawozdanie	7
Dwa sprawozdania	14
Razem	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Wszystkie badane spółki przedstawiały koszty, w układzie kalkulacyjnym albo układzie rodzajowym, bezpośrednio w sprawozdaniu z wyniku, przy czym większość spółek przedstawiała koszty w układzie kalkulacyjnym (tabela 2).

Tabela 2. Klasyfikacja kosztów podstawowej działalności operacyjnej

Sposób prezentacji kosztów operacyjnych	Liczba jednostek
Koszty w układzie rodzajowym	4
Koszty w układzie kalkulacyjnym	17
Razem	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Wszystkie badane spółki, które wybrały klasyfikację kosztów operacyjnych w układzie kalkulacyjnym bezpośrednio w sprawozdaniu z wyniku, przedstawiały w informacjach dodatkowych podział tych kosztów w układzie rodzajowym. Z analizy sprawozdania (sprawozdań) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów spółek z indeksu WIG30 wynika, że niektóre spółki nie przedstawiały informacji o kosztach w układzie rodzajowym dla całości kosztów operacyjnych, lecz tylko dla kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu²². W spółkach z indeksu sWIG80 takiego przypadku nie zaobserwowano (tabela 3).

²² Ibidem, s. 89.

Tabela 3. Koszty w układzie rodzajowym w informacji dodatkowej

Zakres informacji o kosztach w układzie rodzajowym w informacji dodatkowej	Liczba jednostek
Informacja o kosztach w układzie rodzajowym obejmująca wszystkie koszty operacyjne	17
Informacja o kosztach w układzie rodzajowym obejmująca koszty sprzedaży i koszty ogólnego zarządu	0
Razem	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Większość badanych spółek, które przedstawiały koszty w układzie kalkulacyjnym, ustalała zysk/stratę brutto ze sprzedaży. Kilka spółek prezentowało także wynik netto ze sprzedaży (tabela 4).

Tabela 4. Wyniki cząstkowe w ramach działalności operacyjnej dla kalkulacyjnego układu kosztów

Rodzaj wyniku	Liczba jednostek
Zysk/strata brutto ze sprzedaży	14
Zysk/strata netto ze sprzedaży	3*

* Dwie spółki w nazwie tego wyniku pomijały określenie „netto”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Wszystkie spółki prezentujące wynik brutto ze sprzedaży ustalały go jako różnicę między przychodami ze sprzedaży i kosztem własnym sprzedaży. Jednak tego wyniku cząstkowego nie można uznać za w pełni porównywalny między spółkami, gdyż istnieją różnice w obliczaniu kosztu własnego sprzedaży. Mianowicie, niektóre spółki uwzględniały w tym koszcie odpisy aktualizujące zapasy czy też odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe, inne zaś zaliczały te odpisy do pozostałych kosztów operacyjnych. Więcej szczegółów przedstawiają tabele 5 i 6.

Tabela 5. Ujęcie odpisów aktualizujących zapasy

Sposób ujęcia odpisów aktualizujących zapasy	Liczba jednostek
Ujęcie w koszcie własnym sprzedaży	5
Ujęcie w pozostałych kosztach operacyjnych	10
Trudno określić/brak informacji	2
Razem	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Tabela 6. Ujęcie odpisów aktualizujących niefinansowe aktywa trwałe

Sposób ujęcia odpisów aktualizujących niefinansowe aktywa trwałe	Liczba jednostek
Ujęcie w koszcie własnym sprzedaży	2
Ujęcie w pozostałych kosztach operacyjnych	10
Trudno określić/brak informacji	5
Razem	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Jak wynika z tabel 5 i 6, większość spółek odpisy aktualizujące zapasy oraz odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe zaliczała do pozostałych kosztów operacyjnych. Niektóre spółki uwzględniały natomiast te odpisy w koszcie własnym sprzedaży.

MSR 1 nie precyzuje tak dokładnie, jak to jest uregulowane w ustawie o rachunkowości, jakie kategorie kosztów należy wyodrębnić w przypadku klasyfikacji kosztów w układzie rodzajowym. Wymaga jedynie, aby jednostki stosujące układ kalkulacyjny kosztów operacyjnych w sprawozdaniu z wyniku, w informacjach dodatkowych w ramach prezentacji kosztów w układzie rodzajowym przedstawiały koszty amortyzacji i koszty świadczeń pracowniczych. Jak wynika z tabeli 7, badane spółki wybrały taką samą klasyfikację kosztów według rodzaju, jak ta wymagana w ustawie o rachunkowości.

Tabela 7. Rodzaje kosztów według rodzaju prezentowane w sprawozdaniu finansowym (sprawozdaniu z wyniku lub w informacjach dodatkowych)

Wyszczególnienie	Amortyzacja	Koszty świadczeń pracowniczych	Zużycie materiałów i energii	Usługi obce	Podatki i opłaty	Pozostałe koszty rodzajowe
Spółki prezentujące dany rodzaj kosztu	21	21	20	21	19	20*
Spółki nieprezentujące danego rodzaju kosztu	0	0	1	0	2	1
Razem	21	21	21	21	21	21

* Jedna spółka zamiast ogólnej nazwy „Pozostałe koszty rodzajowe” wyodrębniła pozycję „Reklama i reprezentacja”, inna z kolei, w ramach pozostałych kosztów rodzajowych, wyodrębniła dwie szczegółowe pozycje „Podróże służbowe, reklama”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Badane spółki prezentowały w sprawozdaniu z wyniku znacznie więcej wyników cząstkowych w porównaniu z tymi wymaganymi w MSR 1 (tabela 8).

Tabela 8. Wyniki cząstkowe w sprawozdaniu z wyniku, które nie są wymagane w MSR 1

Rodzaj wyniku	Liczba jednostek
Zysk operacyjny bez uwzględnienia amortyzacji (EBITDA)	0
Zysk/strata operacyjna	20
Zysk/strata na działalności gospodarczej	2
Zysk/strata przed opodatkowaniem*	21

* Część spółek używała określenia „Zysk/strata brutto”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Jak wynika z tabeli 8, prawie wszystkie spółki prezentowały „Zysk/stratę operacyjną” oraz wszystkie spółki „Zysk/stratę przed opodatkowaniem”. Dwie przedstawiały ponadto „Zysk/stratę na działalności gospodarczej”. Wynik ten ustalały korygując wynik z działalności operacyjnej o przychody i koszty

finansowe. Warto dodać, o jakie pozycje te dwie spółki korygowały następnie „Zysk/stratę na działalności gospodarczej”, w celu ustalenia „Zysku/straty przed opodatkowaniem (Zysku/straty brutto)”. Jedna ze spółek „Zysk/stratę na działalności gospodarczej” korygowała o „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności”, natomiast druga spółka korygowała ten wynik o „Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych” oraz o „Nadwyżkę udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia”.

Zgodnie z MSR 1 jednostki powinny prezentować w odrębnej pozycji „Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć” w sprawozdaniu z wyniku, przy czym nie jest określone, w którym miejscu dokładnie. W związku z powyższym, spółki stosują różne rozwiązania. Jak wynika z tabeli 9, większość z nich ujmowało tę pozycję poniżej zysku/straty operacyjnej, ale powyżej zysku/straty przed opodatkowaniem.

Tabela 9. Miejsce pozycji „Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć” w sprawozdaniu z wyniku

Miejsce pozycji „Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć”	Liczba jednostek
Powyżej zysku/straty operacyjnej	2
Poniżej zysku/straty operacyjnej, ale powyżej zysku/straty przed opodatkowaniem*	9
Poniżej zysku/straty na działalności gospodarczej, ale powyżej zysku/straty przed opodatkowaniem	1
Poniżej podatku dochodowego, ale powyżej zysku/straty netto	1
Brak takiej pozycji	8
Razem	21

* W tej grupie spółek nie był wyodrębniany zysk/strata na działalności gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółek sWIG80 za 2016 r.

Podsumowanie

Z analizy sprawozdania (sprawozdań) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów spółek z indeksu sWIG80 wynika, że dwie trzecie spółek prezentowało odrębne sprawozdanie z wyniku (rachunek zysków i strat) i odrębne sprawozdanie z całkowitych dochodów. Dla porównania w przypadku spółek z indeksu WIG 30 nieznacznie większa liczba spółek (11 z 21) sporządzała jedno sprawozdanie²³.

Większość spółek z indeksu sWIG80 przedstawiało w sprawozdaniu z wyniku koszty w układzie kalkulacyjnym. Podobną praktykę można było zaobserwować wśród spółek z WIG30²⁴. Powszechną praktyką zarówno wśród spółek z indeksu sWIG80, jak i WIG30²⁵ było prezentowanie wyniku brutto ze sprzedaży w ramach kalkulacyjnego układu kosztów. Jednak zaobserwowano różnice w jego ustalaniu, ponieważ niektóre spółki uwzględniały w nim odpisy aktualizujące zapasy czy też odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe, inne zaś uwzględniały je w pozostałych kosztach operacyjnych.

Odnosnie do prezentacji informacji o kosztach w układzie rodzajowym można zauważyć, że spółki z indeksu sWIG80 stosowały generalnie taką samą klasyfikację jak ta w ustawie o rachunkowości. Obserwacja ta dotyczy także spółek z WIG30²⁶.

Prawie wszystkie spółki z indeksu sWIG80 prezentowały w sprawozdaniu z wyniku „Zysk/stratę operacyjną”. Jednocześnie wszystkie spółki z tego indeksu przedstawiały „Zysk/stratę przed opodatkowaniem”. W przypadku spółek z indeksu WIG30 prawie wszystkie prezentowały oba powyższe wyniki w sprawozdaniu z wyniku²⁷.

²³ Ibidem.

²⁴ Ibidem.

²⁵ Ibidem, s. 90.

²⁶ Ibidem, s. 91.

²⁷ Ibidem, s. 91–93.

Spółki z indeksu sWIG80 stosowały różne rozwiązania w zakresie miejsca prezentacji pozycji „Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć”, przy czym większość spółek umieszczało tę pozycję między wynikiem operacyjnym a wynikiem przed opodatkowaniem. Takie rozwiązanie było również powszechne wśród spółek z indeksu WIG30²⁸.

Reasumując, niniejsze badanie potwierdza wniosek z badania dotyczącego spółek z indeksu WIG30, że główną niespójnością, która utrudnia porównywalność sprawozdania z wyniku między spółkami, są różnice w zakresie ustalania kosztu własnego sprzedaży, co jednocześnie obniża porównywalność wyniku brutto ze sprzedaży²⁹. Niespójność ta jest istotna, gdyż większość badanych spółek zarówno z indeksu sWIG80, jak i WIG30 prezentowało ten wynik cząstkowy w swoim sprawozdaniu. Porównując wyniki analizy struktury i treści sprawozdania z wyniku spółek z indeksu sWIG80 i WIG30 należy stwierdzić, że brak jest dużych różnic między obiema grupami spółek. Jednocześnie ta analiza wskazuje, że istnieje większy wpływ polskiego prawa bilansowego na strukturę i treść sprawozdań z wyniku badanych spółek z indeksu sWIG80 niż z WIG30. Świadczyłyby o tym następujące obserwacje:

- nieznacznie więcej spółek z indeksu sWIG80 niż z WIG30 sporządzało sprawozdanie z wyniku w formie odrębnego sprawozdania (rachunku zysków i strat), a nie w formie sekcji w ramach sprawozdania z całkowitych dochodów,
- więcej spółek z indeksu sWIG80 niż z WIG30 zaliczało odpisy aktualizujące zapasy i niefinansowe aktywa trwałe do pozostałych kosztów operacyjnych,
- dwie spółki z indeksu sWIG80 wykazywały wynik cząstkowy „Zysk/stratę na działalności gospodarczej”.

Na zakończenie należy dodać, że z badań zagranicznych dotyczących struktury i treści sprawozdania (sprawozdań) z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów największych spółek na świecie sporządzających sprawozdania według MSSF wynika znacznie więcej niespójności niż w przypadku polskich

²⁸ Ibidem, s. 93.

²⁹ Ibidem, s. 95.

spółek³⁰, co świadczy o tym, że konieczne są bardziej szczegółowe uregulowania w MSR 1 odnośnie do tego sprawozdania.

Bibliografia

- Aledo J., Garcia F., Marin J.M., *Optional Accounting Criteria under IFRSs and Corporate Characteristics: Evidence from Spain*, "Revista de Contabilidad-Spanish Accounting Review" 2011, Vol. 14, No. 1.
- Bareja K., *Spór o priorytet w sprawozdawczości finansowej*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2014, t. 77(133).
- Giedroyc M., *Porównywalność sprawozdań finansowych w przestrzeni*, w: *Współczesne uwarunkowania sprawozdawczości i rewizji finansowej*, red. J. Krasodomska, K. Świetla, Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2015.
- Gmytrasiewicz M., Karmańska A., *Rachunkowość finansowa*, Difin, Warszawa 2006.
- IASB, *Analysis of financial statements presentation*, Staff Paper, Agenda 21A, November 2016, www.ifrs.org
- ICAEW, *The effects of mandatory IFRS adoption in the EU: a review of empirical research*, 2015, <http://www.icaew.com/bettermarkets>
- Kaczmarczyk A., *Użyteczność a wiarygodność informacji sprawozdawczej – kierunki zmian*, „Studia Oeconomica Posnaniensia” 2016, Vol. 4, No. 11.
- Łazarowicz E., *Ocena porównywalności informacji w sprawozdaniach z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów na przykładzie spółek objętych indeksem WIG30*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” 2018, t. 97(153).
- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*, w: *MSSF 2016*, SKwP, IFRS Foundation, Warszawa 2016.
- Nobes Ch., Perramon J., *Firm Size and National Profiles of IFRS Policy Choice*, "Austrian Accounting Review" 2013, Vol. 23, No. 66, iss. 3.

³⁰ Por. U.S. SEC, *An Analysis of IFRS in Practice*, A Securities and Exchange Commission Staff Paper, November 2011, www.sec.gov; IASB, *Analysis of financial statements presentation*, Staff Paper, Agenda 21A, November 2016, www.ifrs.org – szerszy opis wyników tych badań: E. Łazarowicz, op.cit., s. 83–88.

Olchowicz I., Tłaczała A., *Sprawozdawczość finansowa według krajowych i międzynarodowych standardów*, Difin, Warszawa 2009.

U.S. SEC, *An Analysis of IFRS in Practice*, A Securities and Exchange Commission Staff Paper, November 2011, www.gpw.pl/opisy-indeksow

www.sec.gov